

Referat från Årsmöte Föreningen för Göteborgs Försvar, 2010

Omkring 250 medlemmar och gäster (av föreningens 1000) samlades tisdagen den 20 april på Pedagogerna Göteborgs Universitet.

Mötet följde sedvanligt program, d v s en inledande information från föreningens styrelse, därefter ett föredrag, denna gång av överbefälhavaren. Mötet avslutades med gemensam middag i universitetets restaurang.

Årsmötesordförande Landshövding Lars Bäckström öppnade mötet med att göra en kort resumé över årets verksamhet och planer inför framtiden. Han skyndade på ett mycket elegant, snitsigt, humoristiskt och mötesvant sätt igenom årsmötespunkterna. Landshövdingen, som vid den här tidpunkten, visade sig vara en "riktig kul kille", berättade därefter en anekdot från Fänrik Ståhls sägner, om Sveriges östra rikshalva, handlandes om landshövding Vibelius som försvarade Finland så illa att han förlorade det till Ryssland. Landshövdingen berättade, med humor, även om sin egen militärtjänst och drog sedan en parallell mellan sin och ÖB:s karriärer. " - Om man börjar som stabstropschef inom pansar kan man antingen sluta som Landshövding eller också som ÖB". Därefter hälsade mötesordföranden med stor stolthet den högsta av dem alla, kvällens föredragshållare ÖB, general Sverker Göranson, varmt välkommen.

Sammanfattningsvis berättade ÖB att han från början planerat att gå på Chalmers men att han trivdes så bra i försvaret att han blev kvar där. Han började sedan med en kort resumé, talade om hur vår omvärld ser ut, redovisade pågående insatser och vad som finns i närtid avseende dessa, beskrev kommande utmaningar med personalförsörjning i en försvarsmakt med ett stort antal anställda soldater och hur det påverkar försvarsmaktens förmåga, berörde den stödutredning som lämnat sitt betänkande och hur kommande beslut påverkar försvarsmakten. ÖB påpekade att försvarsmakten är en organisation i mycket stark förändring och avslutade med några reflexioner om möjligheter och utmaningar för framtiden.

Längre sammanställning

ÖB inledde sitt anförande med att påpeka att det brister i informationen angående Försvarsmakten och att han därför tar alla tillfällen han kan för att hjälpa till att sprida den. Det är Sveriges försvarsmakt – ingen annans. Det råder en stor omställning som är krävande och som ett exempel nämnde han personalförsörjningen.

– Just nu genomför sista kullen tjejer och killar sin värnplikt. När de har gjort en del av sin värnplikt kommer de att få ta ställning till om de vill fortsätta på frivillig basis. Min förhoppning är att de inte bara vill, utan verkligen stannar kvar.

– Jag har precis i dagarna tagit del av en omfattande omvärldsanalys genomförd bland dagens ungdomar. De ser inte Försvarsmakten som en potentiell arbetsgivare. En återkommande fråga är: Vad gör Försvarsmakten? En hög osäkerhetsfaktor och fördomar präglar både intresse och beslut.

– Vi ska sätta ett nytt yrke på Sveriges karta. Jag vill att vi än mer ska berätta vad vi arbetar med och varför. Men jag vet också att omvärlden tror på våra möjligheter att lyckas. Opinionsmätningar de senaste månaderna visar på ett ökat förtroende för Försvarsmakten. Det innebär nya möjligheter för oss att rekrytera framtidens soldater och sjömän.

– Att försvara Sverige och våra svenska intressen är en komplex uppgift. FM ska kunna lösa sina uppgifter i samverkan med andra länder och organisationer. Oavsett var det händer ska FM kunna agera efter politiska beslut om insats. Det gäller såväl insatser i Afghanistan, Kosovo och Somalia som insatser på hemmaplan där våra förband dygnet runt övervakar Sveriges luft- och sjöterritorium.

– FM står inför en kulturell transformation, i vissa avseenden en kulturell revolution. Vi behöver applicera vårt ledarskap i en ny miljö, oavsett om man är soldat, sjöman eller civilt anställd. FM värdegrund blir en uppförandegrund, inga frågor är för små, ingen utmaning för stor. Nu bygger vi Försvarsmakten 3.0. FM ska synas än mer framöver.

Den mer omfattande versionen

ÖB informerade om **"Det framtida försvaret"** som bygger på viktiga punkter som finns reglerade i ett strategiskt styrinstrument avseende Försvarsmaktens vision och verksamhetsidé:

FM:s vision & strategiska förändringsmål

Försvarsmakten och våra förband verkar, syns och representeras i Sverige och utomlands.

För att konkretisera visionen nämnde ÖB några punkter som skall förstärkas:

- Öka förmågan att verka med andra
- Öka tillgängligheten
- Effektuera administrativt stöd och Logistisk
- Förändra personalförsörjningen
- Stärka värdegrunden genom handling
- Öka attraktionskraften.

FM:s verksamhetsidé

Är vägledande för visionen och definierar Försvarsmaktens roll och uppgift i samhället:

- Väpnad strid

- Enskilt och tillsammans med andra länder/organisationer med tydlig insatsfokus
- Försvara Sverige, värna svenska intressen
- Upptäcka och avvisa kränkande.

FM:s värdegrund

Är utgångspunkten för hur Försvarsmakten genomför sin verksamhet och ÖB betonade skarpt att man inte tummar ett dugg på detta. Personal som inte till fullo accepterar värdegrunden har inget att göra inom FM.

Omvärld – Försvara svenska intressen

FM har varit dålig på att marknadsföra sig. Vi lever i tider med ett lågt militärt hot, det är dock långt ifrån spänningsfritt. Det pågår stora övningar i Östersjön. Energigtillgångar, energiflöden (t.ex. rör på Östersjöns botten) och handelsflöden kan leda till ytterligare och skarpare konflikter.

- Stora förändringar i omvärlden.
- Naturkatastrofer.
- Behovet av insatser ökar.
- Ökad offentlig/civil samverkan.

Nordiskt samarbetet

Det framtida nordiska försvarssamarbetet - NORDEFCO blir allt viktigare när kostnadsramarna krymper. Bl.a. för att hitta lösningar för att effektivisera och rationalisera genom gemensam materielanskaffning.

- Vidmakthålla en modern försvarsmakt - förmågeberedd.
- Gemensamma insatser regionalt och globalt.
- Kvalitet och effektivitet gällande:
 - Utbildning
 - Forskning
 - Övningar
 - Insatser.

FM:s insatsorganisation 2014

IO 14 består av 8 insatsbataljoner varav 3 tunga mek., 3 lätta mek., 1 inf och 1 amf. Stora minskningar men med effektivare materiel ger det ökad slagkraft.

Hemvärnet – nationella skyddsstyrkorna

Ny organisation påbörjad som skall bestå av 40 hemvärnsbataljoner. Uppgifterna är som tidigare:

- Skydda
- Bevaka
- Ytövervaka.

Enligt ÖB har allmänheten en helt skev bild av Hemvärnet.

Nationellt och övning/träning

Inriktningsbeslut IO 14 innebär stora förändringar som leder till omedelbart gripbara insatsförband. Närvarande och trovärdighet betonades. Ett gemensamt övningsmönster i Norden är på gång.

Exempel på övningar är Baltops 10 och slutövningen med markstridskrafter i Skåne.

Internationella insatser

I Kosovo och Afghanistan har vi ca 800 soldater. 2014 är målet en dubblering till ca 1 600 – 1 700. I Afghanistan är korruption det största problemet. Ca 2 000 US-troops tillkommer i det "svenska området" med uppgift att utbilda afghanska soldater.

HMS Carlskrona kommer att ingå i Operation Atalanta som stabsfartyg. Insatsen i området påbörjades i april 2010. Planer finns för att utbilda somaliska skyddsstyrkor i annat land.

90 % av världens opium produceras i Afghanistan och det mesta transporteras via Balkan in i Europa länder.

Det håller inte att skicka vpl till Somalia, därför behövs anställda soldater och sjömän. I Jemen och Somalia bedrivs Al Kaida utbildning och sjöröveri. För närvarande har man 23 fartyg och 250 personer som gisslan. Piraterna har hittills fått ut 77milj \$ i ersättning.

De tre stupade i den senaste attacken mot svenskar (Kulspruta från 5 m håll) berodde på att de stupade cheferna i plutonen kände och litade på det lokala polisbefälet och därför blev lurade i en fälla. Försvarsmakten ändrar sina rutiner så att två chefer inte samtidigt skall kunna vara attackerbara.

Några utmaningar gällande internationella insatser:

- Ökande internationell ambition, också tydligare nationell fokus
- Förändrad strategisk miljö
- Plikt ersätts av frivillighet (kom 1 år tidigare än vad FM önskade)
- Personalförsörjningen.

Personalförsörjningen skall förändras genom att man skapar:

- Flera karriärvägar
- Frivillighet (2-1 civilt & militärt, tidvis tjänstgöring vs Reservare 6-8år sedan civil)
- Nya personalkategorier
- Ett nytt utbildningssystem

Att lyckas - vägen framåt

Vägen fram till IO 14 är både lång och krokig. I år anställer FM 1400 soldater & sjömän. Det blir en bra erfarenhet, det gäller att ge dessa en hög kvalitet på deras övningar och i utbildningen annars kommer vi att tappa många. På ÖB:s önskelista står bl.a.:

- Ett nytt personalförsörjningssystem
- Andra anställnings- och kontraktsformer
- Insatsförband med en kombination av stående och kontraktsförband.

Trovärdig Försvarsmakt

Vid all omorganisation gäller det att visa upp ett resultat och det kan man göra via:

- Internationellt samarbete
- Norden, EU och NATO.

Byggklossarna är STOLTHET och VÄRDEGRUNDEN.

Vi verkar, vi syns och vi respekteras, är visionen som FM bygger sitt budskap på.

Frågestund

Efter sitt anförande svarade ÖB på frågor. Om personalförsörjningen fick veta att teoretiskt räknar FM med att få in ca 4 000 frivilliga årligen. Att det inte är några problem att rekrytera till utlandsstyrkan i Afghanistan, där de får omkring 6 000 ansökningar per kontingent vilket ger 1 antagen på 12 sökande.

FM har under ÖB:s första år bytt ut hela fordonsparken i Afghanistan. FM kommer bara att köpa in nytt mtrl som kommer till direkt användning, ingen lagerhållning men det behövs 3 omgångar av allt 1 omgång som är ute på fältet 1 omgång som soldater och sjömän övas på och 1 omgång som är på översyn och reparation. Vi kommer att anskaffa mindre serier med högre kvalitet.

ÖB har fått i uppdrag att effektivisera så att materialanskaffningsplanen är i balans till 2014.

ÖB uttalade sig även om att hyran för gamla militära byggnader är kusligt hög sedan Fortverket fått ta över ansvaret för dessa. Till exempel så flyttade Försvarshögskolan från Valhallavägen till helt nyuppförda specialanpassade lokaler med halverad hyra.

Gotland kommer vara utan fast förband och att det pågår 3-månaders utbildning där är positivt.

På frågan nedläggning av fler enheter svarade ÖB att det endast är en tidningsanka. Enligt ÖB skall vi ha en flottilj och ett arméförband i söder. Några planer på utökning finns inte.

Kvalitetssäkra Hemvärnet? Med den nya insatsorganisationen och KFÖ ger det framgång. Ny materiel tillförs enligt en viss ordning, sist i kön ligger nationella förband.

Avslutning

Föreningens ordförande Gunnar Dyre tackade ÖB för föredraget och avslutade årsmötet med ett varmt tack till ÖB för ett mycket intressant föredrag och överlämnade en liten värmande whiskybutelj enligt föreningens tradition till generalen Göranson med en "skarp" uppmaning; får inte nyttjas i tjänsten.

Efter årsmötet och ÖB:s föredrag avnjöts en gemensam lättare förtäring i form av den traditionella laxmenyn med ett glas vin och kaffe med avec.

Lt Christer Lorentzon
SVOF i V Götaland
